

A cestería tradicional en Galicia

Monserrat Rial Serantes
 Coordinadora de A casa do Cesteiro

A gran riqueza e diversidade da paisaxe galega deu lugar a unha cestería rica en técnicas e materiais. Con gran habilidade, os cesteiros botaron man da gran variedade de especies vexetais ó seu alcance para empregalas no seu traballo. Vimbio, salgueiro, castiñeiro, carballo, avelaira, codeso, centeo, sanguíño,.. son algúns dos materiais cos que se constrúen os cestos.

Na súa construción mestúranse as técnicas, e sen reparo empréganse vergas xunto con varas, fondos cadrados con peches redondos, ..., creando unha cestería robusta, completamente utilitaria e exenta de adornos superfluos.

No rural os labores agrícolas definen a tipoloxía de moitos dos cestos. Presentes en todo o ciclo agrícola, dende a sementeira ata o esterocado, a función máis para a que se destinan marca, en moitas ocasións,

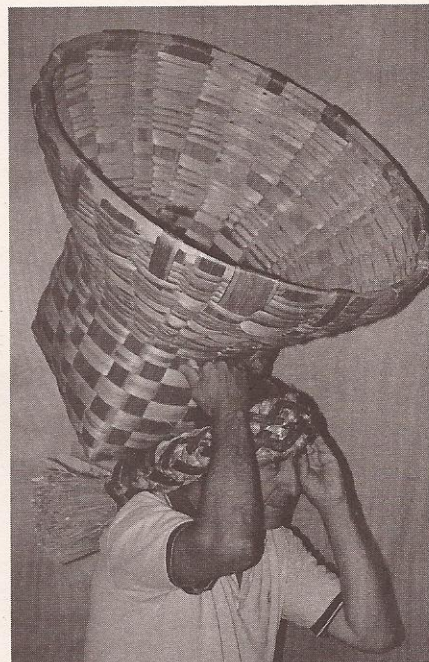
as formas e materiais.

Os culeiros de forma cadrada na súa parte inferior e que se abre logo en forma de funil adáptase á perfección ós traballos da vendimia nas ladeiras dos montes na zona do Ribeiro de Avia.

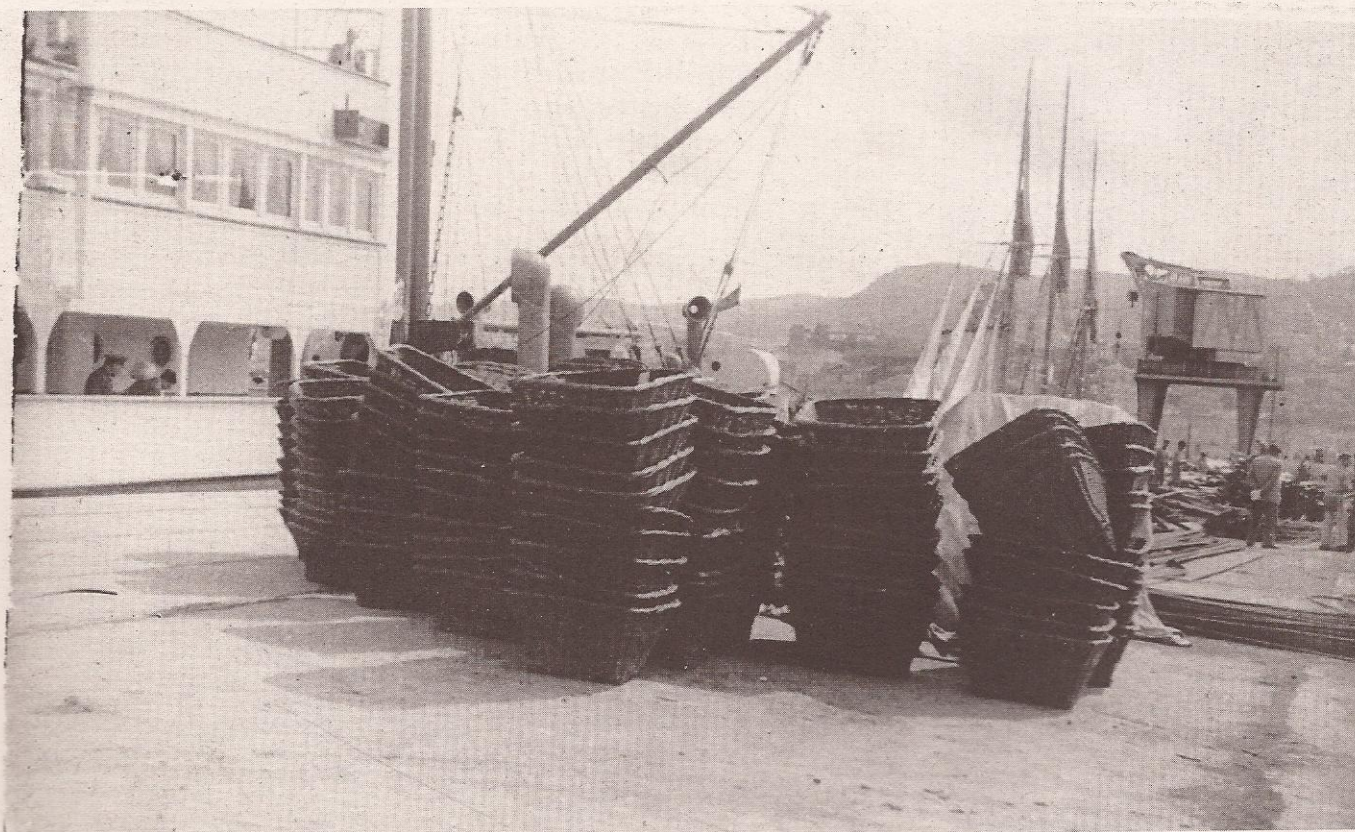
Os cestos de colmo, feitos de palla de centeo e tona de silva, atópanse asociados a cultura do pan e participan de todo o proceso. Sementeiras para espallar a semente, cestóns para trasfegar co gran, escritinos para a masa e a fariña son algunhas das pezas asociadas á cultura cerealista.

Destinados a usos agrícolas temos tamén os carrás para o transporte das colleitas nos carros, os tercios, os pases, os monicos, as cestas de vendimar, os canistrellos das patacas, as cestas para a merenda, etc.

No mar e nos portos as necesidades de carga, descarga, carrexo e venda das capturas propiciaron a

Culeiro

Canastros no Porto de Vigo

aparición dunha cestería directamente relacionada cos labores do mar de gran riqueza e variedade.

Nos portos empregábanse, entre outros, as patelas para o transporte e exhibición do peixe, as esportas para o palangre, os canastros de vimbio para o trasfego do peixe, pequenas cestas de mariscar, cestos viveiros para o cebo e as nasas.

Esta última peza, a nasa, ofrece por si mesma unha gran variedade de formas, tamaños e materiais. Eran construídas, as máis das veces, polos propios mariñeiros ou polos naseiros, homes que centraban a súa actividade pesqueira no emprego deste trebello.

No contorno urbano e doméstico a cestería adquire unhas características propias que a diferencian dos cestos empregados nas faenas propias do contorno rural e do mar.

Definida como cestería fina, en Galicia como noutros lugares, as principais características dos cestos do contorno urbano residen no emprego do vimbio branco e buff, nun traballo cesteiro que combina fortaleza e exquisiteza.

Meturados con rústicos cestos de

madeira, nos mercados non faltaban as cestas de lazo, as ferroviarias, as holandesas,...Unhas para levar as mercadorías a vender, outras para levar a compra á casa.

Nos fogares do campo e da cidade, roupeiros, planchos, carabelos, ... eran os cestos empregados polas mulleres nas súas faenas domésticas.

Mención especial merece a cesta de lazo. Esta cesta de intricado enlazado é unha das máis comúns nos fogares de Galicia. Multifuncional, como todos os cestos, a cesta de lazo, en todas as súas variantes, era empregada tanto para o transporte e exhibición das mercadorías nos mercados, como para levar as sobremesas o día da amoestación de casamento.

Por último, máis alá do concepto básico de cesta ou cesto coa técnica da cestería, constrúense en Galicia toda unha serie de elementos. Emprégase a cestería na construción dos peches dos carros, dos canizos para a lareira, dos cabaceiros para gardar as colleitas, dos abanos para avivar o lume e na confección de corozas e sombreiros.

Corozas

Patelas

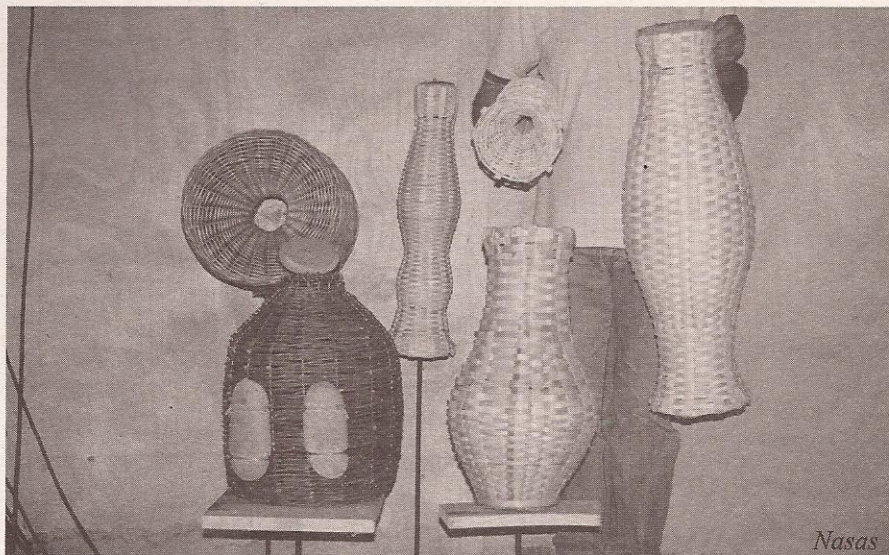
Plancha

Sementeira

Ferroviaria

Nasas